

DET KONGELIGE
MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

BS TEF

05 1268 - 21
705.5

Deres referanse
05/803-TEF

Vår referanse
200502460-/AKH

Dato
12.09.05

Høring av utkast til forskrifter til jernbaneloven

Vi viser til Samferdselsdepartementets brev av 04.07.05 om ovennevnte.

Moderniseringsdepartementet (MOD) er positiv til Samferdselsdepartementets (SD) forslag til regler for å legge til rette for konkurranse om persontrafikk på jernbane. Vi har imidlertid enkelte merknader.

Jernbaneloven § 8b inneholder en hjemmel for SD til å gi pålegg om at tilbyderfunksjonen hos virksomhet som deltar i konkurranse om avtaler om persontransport med jernbane, skal være en separat økonomisk enhet. SD har imidlertid ikke funnet grunn til å regulere dette nærmere fordi NSB AS i forbindelse med tilbudet på Gjøvikbanen allerede har etablert et eget selskap, NSB Anbud AS. Dette går utover kravet om regnskapsmessig skille i kvalifikasjonskravet i forskriften. Utenlandske tilbydere er forpliktet til å konkurrere i eget norsk selskap gjennom tillatelsesreglene.

Kravet om separat økonomisk enhet skal blant annet motvirke at det forekommer ulovlig statstøtte og ulovlig krysssubsidierting. I forbindelse med høringen til den nevnte bestemmelsen i jernbaneloven påpekte MOD at det burde være et krav om selskapsmessig skille. Departementet fastholder denne vurderingen. SDs løsning innebærer at det vil bli nødvendig å vurdere dette spørsmålet ved hver senere utlysning av banestrekninger.

Jernbaneloven §§ 8c – 8e regulerer hovedsakelig tilgang til NSBs produksjonsfaktorer dersom det er nødvendig for å oppnå konkurranse på like og ikke-diskriminerende

Postadresse
Postboks 8004 Dep
N-0030 OSLO

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org no.
972 417 785

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 27 14

Saksbehandler
Anne Kristine Hage
22 24 48 51

vilkår. Nødvendighetskriteriet er nærmere regulert i forskriftutkastet § 1. NSB vil drive bussvirksomhet gjennom Nettbuss AS i konkurranse med den konkurransutsatte togvirksomheten. NSB vil derfor kunne ha et særlig insentiv til å diskriminere konkurrenters tilgang til produksjonsfaktorene. Disse produksjonsfaktorene er i stor grad innsatsfaktorer som er kostbare og lite hensiktsmessig å duplisere. Enkelte av produksjonsfaktorene er så kostbare å duplisere at det ikke er mulig å få til konkurranse uten tilgang. Det kan derfor synes som om nødvendighetskriteriet skissert i forskriftutkastet § 1 er noe strengt.

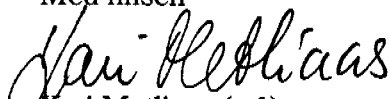
Vi gjør også oppmerksom på at det i konkurranseretten eksisterer en lære om "essensielle fasiliteter" som går ut på at det kan være en overtredelse av konkurranselovens forbud mot misbruk av dominerende stilling dersom en dominerende aktør ikke gir tilgang til produksjonsfaktorer på rimelige vilkår. Dersom det skal være noen hensikt å regulere tilgang til produksjonsfaktorer i egen lovgivning, bør dette være for å pålegge forpliktelser som går lenger enn de forpliktelsene som allerede følger av konkurransereglene.

Etter MODs oppfatning vil konkurransereglene kunne bli et viktig supplement til tilgangsbestemmelsene i forskriften. Grunnen er at NSB kan ha et insentiv til å diskriminere konkurrenter på andre måter enn det som er regulert gjennom forskriften. Vi forutsetter derfor et nært samarbeid mellom samferdselsmyndighetene og konkurransemyndighetene i bestrebelsene på å få til konkurranse.

I bestemmelsene som regulerer tilgang, forutsettes det at aktørene først skal søke å komme fram til en frivillig løsning. Vi vil påpeke at terskelen ikke må være for høy før SD griper inn med regulering dersom aktørene ikke kommer fram til en løsning.

For øvrig vises det til vedlagte høringsuttalelse fra Konkurransetilsynet.

Med hilsen

Kari Metliaas (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Kristine Hage
seniorkonsulent

Vedlegg